

ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ

MUSEUM & EXCAVATION

Διεθνές Αρχαιολογικό Συνέδριο
International Archaeological Conference

Η Ελεύθερνα, η Κρήτη και ο Έξω Κόσμος Eleutherna, Crete and the Outside World

Πέμπτη 31 Μαΐου έως Σάββατο 2 Ιουνίου 2018
Grecotel Creta Palace Ρέθυμνο και
Κυριακή 3 Ιουνίου Μουσείο αρχαίας Ελεύθερνας

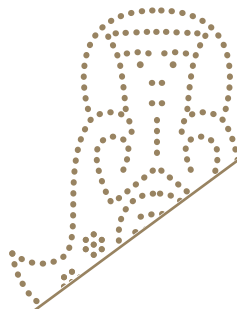
Thursday, 31 May to Saturday, 2 June 2018
Grecotel Creta Palace, Rethymno and
Sunday, 3 June Museum of ancient Eleutherna

ΠΕΜΠΤΗ 31 ΜΑΪΟΥ 2018 / THURSDAY 31 MAY 2018

17.30	Προσέλευση / Arrival Εγγραφή Συνέδρων / Registration
18.00	Έναρξη του Συνεδρίου / Opening of the Conference
18.00 - 18.30	Χαιρετισμοί / Welcome Speeches
18.30	Καθηγητής Ν. Χρ. Σταμπολίδης, Η Ελεύθερνα και ο Έξω Κόσμος Professor N. Chr. Stampolidis, Eleutherna and the Outside World
20.00	Δεξίωση / Welcome Reception

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ / PROGRAM

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018 / FRIDAY 1 JUNE 2018

Η Ελεύθερνα και ο Έξω Κόσμος Ι / Eleutherna and the Outside World I

1η Συνεδρία / Session 1

Προεδρείο / Chair : Πέτρος Θέμελης - Dario Palermo

9.00

| Προσέλευση / Arrival

9.30 - 9.50

| Θεμιστοκλής Λιανός, Ένας μίτος από πηλό: σχέσεις Ελεύθερνας-Κυκλάδων-Αττικής μέσα από την κεραμική της Πρώιμης Εποχής του Σιδήρου

9.50 - 10.10

| Antonio Bianco, Pithos burials in the necropolis of Orthi Petra at Eleutherna: some preliminary aspects

10.10 - 10.30

| Giacomo Fadelli, Cypriot influences in Early Iron Age Cretan panoply: the evidences of Orthi Petra at Eleutherna

10.30 - 10.50

| Κώστας Μάρκος, Μισθοφόροι τοξότες από την Ελεύθερνα - προσεγγίσεις μέσα από τη μελέτη των βελών

10.50 - 11.10

| Συζήτηση / Διάλειμμα
Discussion / Break

11.10 - 11.30

| Βικτώρια Κουντούρη, Εισηγμένη εύθραυστη πολυτέλεια: υάλινα αγγεία από τη νεκρόπολη της Ορθής Πέτρας στην Ελεύθερνα

11.30 - 11.50

I Δημήτρης Λογοθέτης, Ένα Λιοντάρι εγκλωβισμένο στη χρονοκάψουλα: Το περίαπτο της θεάς Sekhmet από την Ελεύθερνα και η Ανατολή στις ταφικές τελετουργίες της Κρήτης του 8ου αιώνα π.Χ.

11.50 - 12.10

I Καθηγητής Νικόλαος Χρ. Σταμπολίδης, Από το εργαστήριο του Ηφαίστου: Χάλκινες φιάλες με λατρευτική σκηνή από την Ελεύθερνα

12.10 - 12.30

I Φίλιππος-Μιχαήλ Ρούσσοσ, Non Omne Quod Nitet (Solum) Aurum Est. Κρατήρες από Εναγική Πυρά από τη Νεκρόπολη της Ελεύθερνας

12.30 - 12.50

I Κωνσταντίνος Κορακιανίτης,
Imported black-figure sherds from Eleutherna

12.50 - 13.10

I Μανόλης Στεφανάκης, Ελεύθερνα:
νομισματική κυκλοφορία και εικονογραφικές επιρροές

13.10 - 13.30

I Βάννα Νινιού -Κινδελή- Κατερίνα Τζανακάκη, Το ταφικό μνημείο του Ελευθερναίου Σωτηρίου στην Απτέρα: ανασκαφικά δεδομένα και κτερίσματα

13.30 - 13.50

I Νίκη Οικονομάκη, Eleutherna beyond its territory:
The epigraphic evidence

13.50 - 14.10

I Παυλίνα Καραναστάση, Η Ελεύθερνα στους ρωμαϊκούς χρόνους. Μια κρητική πόλη σε μια «παγκοσμιοποιημένη» κοινωνία

14.10 - 14.20

I Agamemnon G. Pantel - Beatriz del Cueto, Παρουσίαση της αρχιτεκτονικής αποτύπωσης της ελληνιστικής γέφυρας της αρχαίας Ελεύθερνας

14.20 - 15.40

I Συζήτηση / Γεύμα
Discussion / Lunch Break

Η Ελεύθερνα και ο Έξω Κόσμος II / Eleutherna and the Outside World II

2η Συνεδρία / Session 2

Προεδρείο / Chair : Παυλίνα Καραναστάση – Louis A. Ruprecht Jr.

15.40-16.00		Πέτρος Θέμελης, οι αστικές επαύλεις της Ελεύθερνας και τα πρότυπά τους
16.00 - 16.20		Σταυρούλα Μαρκουλάκη, Κίσαμος- Ελεύθερνα: η διαμόρφωση της κατοικίας και το περιβάλλον της κατά την περίοδο της ρωμαιοκρατίας
16.20 - 16.40		Δημήτριος Σχοινοχωρίτης, Διόνυσος και Σάτυρος: Ένα Αττικό (;) Τραπεζοφόρο στην Ελεύθερνα
16.40 - 17.00		Νταλαπέρας Σωτήριος, Λίθοι επί παραγγελία; Εισηγμένα αρχιτεκτονικά μέλη από την Βασιλική της Αγίας Ειρήνης στην Ελεύθερνα
17.00 - 17.20		Αναστασία Γιαγκάκη, Οι σχέσεις της Ελεύθερνας με τον μεσογειακό χώρο κατά την πρώτη Βυζαντινή περίοδο της Κρήτης μέσα από τη μελέτη της κεραμικής
17.20 - 17.40		Ναταλία Πούλου, Η Ελεύθερνα και η Κρήτη στα θαλάσσια δίκτυα της ανατολικής Μεσογείου κατά την Βυζαντινή περίοδο
17.40 - 18.00		Διάλειμμα / Break
18.00 - 18.20		Τσιγωνάκη Χριστίνα, Η Ελεύθερνα και οι Άραβες: με αφορμή ένα νομισματικό εύρημα από τις ανασκαφές του Τομέα II στο Πυργί

18.20 - 18.40

I Anagnostis P. Agelarakis, Bioarchaeological evidence reflective of the use of the kick-wheel by a female ceramicist in Archaic Eleutherna is juxtaposed to a projected counterpart from the Late Classical period in Thasos island

18.40 - 19.00

I Agelarakis Argiro - Anagnostis P. Agelarakis, Investigation on the nature, availability, and medical effectiveness of Hippocratic cataplasms potentially used in the treatment of head trauma of Eleuthernian warriors and elsewhere in ancient Greece

Ο Πρινιάς και ο Έξω Κόσμος / Prinias and the Outside World

3η Συνεδρία / Session 3

Προεδρείο / Chair : Αθανασία Κάντα - Maria Intriari

19.00 - 19.20

I Salvatore Rizza, Tipologie tombali ed organizzazione spaziale nella necropoli di Siderospilia a Priniàs

19.20 - 19.30

I Katia Perna, La necropoli di Siderospilia a Priniàs nell'ambito delle relazioni tra Creta e l'Εγεο

19.30 - 19.50

I Giacomo Biondi, La ceramica protogeometrica della necropoli di Siderospilia di Priniàs e i contatti esterni dell'anonima città sulla Patela agli inizi del I millennio a.C.

19.50 - 20.10

I Antonella Pautasso, Il "Signore dei leoni" a Priniàs. Recezione delle immagini e processi identitari a Creta nell'età del Ferro

20.10 - 20.30

I Rossella Gigli Patanè, Gli ori di Priniàs

20.30 - 21.00

I Συζήτηση / Discussion

ΣΑΒΒΑΤΟ 2 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018 / SATURDAY 2 JUNE 2018

Κρήτη, Κύπρος, Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειος

Crete, Cyprus, the Aegean and the Eastern Mediterranean

4η Συνεδρία / Session 4

Προεδρείο / Chair : Αναγνώστης Π. Αγελαράκης - Antonella Pautasso

9.00

I Προσέλευση / Arrival

9.30 - 9.50

I Μιμικά Κρίγκα, Η διακίνηση προϊόντων και αντικειμένων κύρους στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο λίγο πριν την ηφαιστειακή έκρηξη της Θήρας

9.50 - 10.10

I Ελευθέριος Πλάτων, Χαυλιοφόρα σκαραβοειδή στα ανατολικοκρητικά μινωικά ιερά: μία θρησκευτική ιδέα αιγυπτιακής προέλευσης αναμορφωμένη στην Κρήτη;

10.10 - 10.30

I Αναστασία Τζιγκουνάκη - Άρτεμις Καρναβά, Εγχάρακτα και εμπίεστα αντικείμενα από τη μινωική θέση Καλό Χωράφι Μυλοποτάμου

10.30 - 10.50

I Α. Κάντα, Ν. Χρ. Σταμπολίδης - Α. Τζιγκουνάκη
- Μ. Στεφανάκης,
Movements of people from Mainland Greece to Crete and Cyprus.
The case of the fortified citadel of Orne in the framework of historical developments in the SE Mediterranean

10.50 - 11.10

I Isabella Bossolino, Crete and Dodecanese Islands in the Early Iron Age: Contacts, Exchanges, Influxes

11.10 - 11.30

| Συζήτηση / Διάλειμμα
Discussion / Break

11.30 - 11.50

| Louis A. Ruprecht Jr., *Cosmopolitan Crete in the Homeric Age: How a Place of Mixing Became a Place for Monsters*

11.50 - 12.10

| Eleonora Pappalardo, *The art of the exchange*

12.10 - 12.30

| Maria Intrieri, *Crete and Athens*

12.30 - 12.50

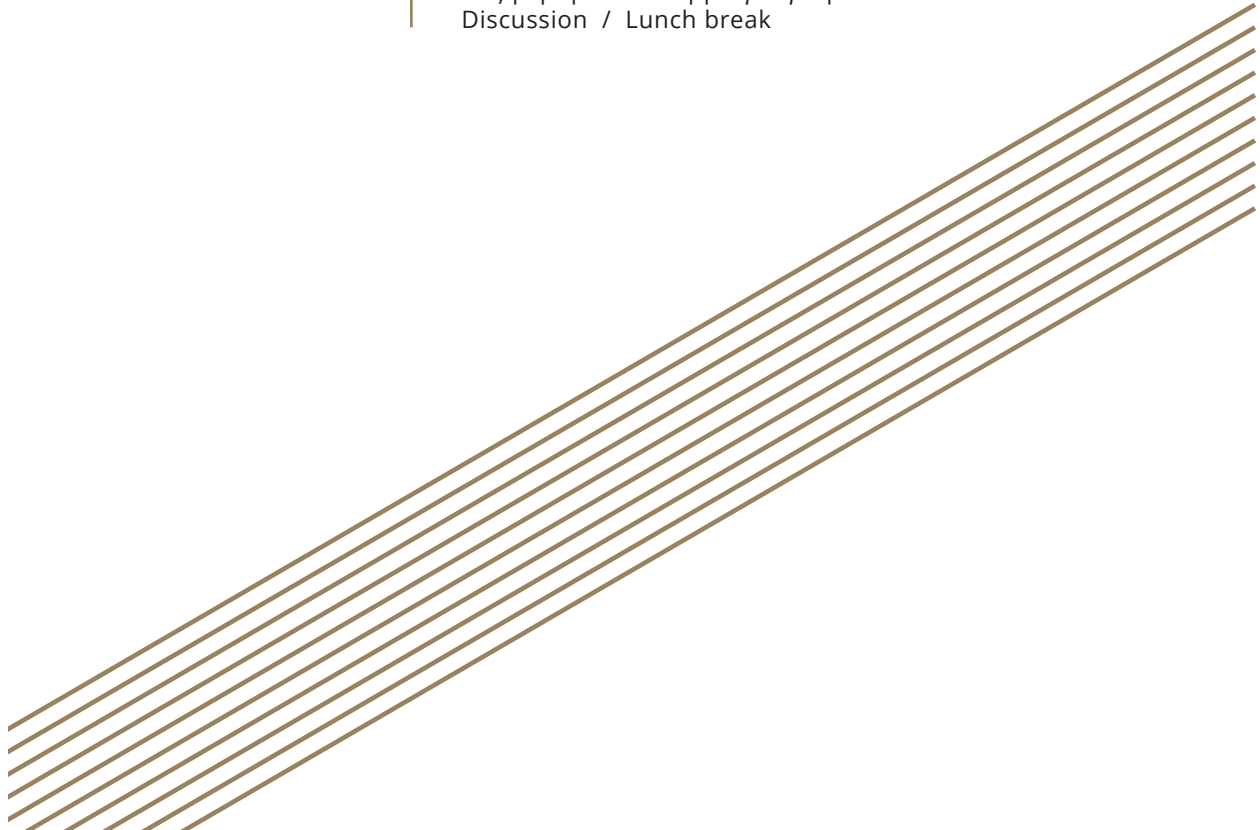
| Κατερίνα Τζανακάκη, *Η λατρεία του Ηρακλή στην Κυδωνία στο πλαίσιο των πανελλήνιων πολεμικών γεγονότων του 5ου αιώνα π.Χ.*

12.50 - 13.10

| Χρύσα Σοφιανού - Κατερίνα Μονιάκη, *Επιρροές από την Ανατολή: Πρόσφατες ανασκαφές στην Πραισό*

13.10 - 15.30

| Συζήτηση / Διάλειμμα για γεύμα
Discussion / Lunch break

Κρήτη, Κύπρος, Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειος II

Crete, Cyprus, the Aegean and the Eastern Mediterranean II

5η Συνεδρία / Session 5

Προεδρείο / Chair : **Αναστασία Τζιγκουνάκη - Eleonora Pappalardo**

15.30 - 15.50	Ελπίδα Χατζηδάκη, «...Κατά Θάλασσαν οι Φαλασάρνιοι...»
15.50 - 16.10	Απόστολος Κ. Παπιομίτογλου, Πέρα από την Αλεξάνδρεια: οι σχέσεις των κρητικών πόλεων με τους Πτολεμαίους μονάρχες μέσα από την εξέταση των επιγραφικών μαρτυριών.
16.10 - 16.30	Αθανασία Κάντα, A «thalassa» at Knossos
16.30 - 16.50	Martha W. Baldwin Bowsky, Klio's Clay II: More Inscribed Instrumenta Domestica from Lappa (Crete)
16.50 - 17.10	Νίκος Βασιλάκης, «Λύττου δε επίγειον ἔστιν ἡ λεγόμενη Χερρόνησος» Χερσόνησος εμπορικό κέντρο και σταθμός θαλάσσιων δρόμων από την ρωμαϊκή περίοδο έως την εγκατάλειψη της πόλης
17.10 - 17.30	Μαριιάτζελα Ιέλο, Ένας επιτυχημένος μετανάστης: Ανδρόμαχος ο Κρης, αρχίατρος του αυτοκράτορα Νέρωνα στη Ρώμη

Κρήτη και Σικελία / Crete and Sicily

6η Συνεδρία / Session 6

Προεδρείο / Chair : **Ελευθέριος Πλάτων - Martha W. Baldwin Bowsky**

17.30 - 17.50	Lou de Barbarin, Stylistic links between Crete and Sicily: on some late geometric and orientalisng tableware from Megara Hyblaea

17.50 - 18.10

I Dario Palermo, Creta e la Sicilia da Gela alla fondazione di Akragas

18.10 - 18.30

I Paolo Daniele Scirpo, Tracce di culti cretesi in Sicilia

19.00

I Εορτασμός 40 χρόνων λειτουργίας του Πανεπιστημίου Κρήτης - Φορτέτσα Ρεθύμνου
Celebration of 40 years of University of Crete
- Fortetsa Rethymnon

ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018 / SUNDAY 3 JUNE 2018

10.00 π.μ.

I Αναχώρηση για την Ελεύθερνα από το ξενοδοχείο Grecotel Creta Palace / Departure for Eleutherna from Grecotel Creta Palace

10.30 - 12.30

I Ξενάγηση στην Ελεύθερνα και το Μουσείο της αρχαίας Ελεύθερνας / Guided tour of ancient Eleutherna by Professor N. Chr. Stampolidis

12.30 - 13.30

I «Από το εργαστήριο του Ηφαίστου». Κατασκευή χάλκινων αντικειμένων στο Μουσείο αρχαίας Ελεύθερνας από τον Δημήτρη Αλεξάνδρου, στο πλαίσιο πειραματικού Αρχαιολογικού Προγράμματος του Ν. Σταμπολίδη
"From the Workshop of Hephaestus". Construction of bronze utensils at the Museum of Ancient Eleutherna by Dimitris Alexandros, part of the experimental Archaeological Program directed by Prof. N. Stampolidis

14.00 - 16.00

I Γεύμα στην Ελεύθερνα / Lunch in Eleutherna

16.00

I Αναχώρηση για το Ρέθυμνο / Departure for Rethymno

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ORGANIZING COMMITTEE

Νικόλαος Χρ. Σταμπολίδης

Καθηγητής Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Διευθυντής Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης
N. Chr. Stampolidis, Professor of Archaeology, Department of History and Archaeology,
University of Crete, Director, Museum of Cycladic Art

Δρ Αθανασία Κάντα

Επίτιμη Διευθύντρια Αρχαιοτήτων Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου
Dr. Athanasia Kanta, Hon. Director of Antiquities of the Heraklion Prefecture

Αναγνώστης Π. Αγελαράκης

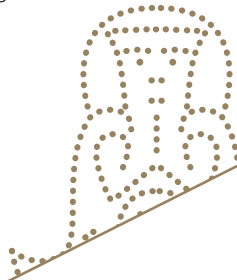
Καθηγητής και Πρόεδρος της Ανθρωπολογίας, Τμήμα Ανθρωπολογίας, Adelphi University
Anagnostis P. Agelarakis, Professor and Chair of Anthropology, Department of Anthropology, Adelphi University

Αναστασία Τζιγκουνάκη

Προϊστάμενη, Εφορεία Αρχαιοτήτων Ρεθύμνου
Anastasia Tzigiounaki, Director, Ephorate of Antiquities of Rethymnon

Μιμικά Γιαννοπούλου

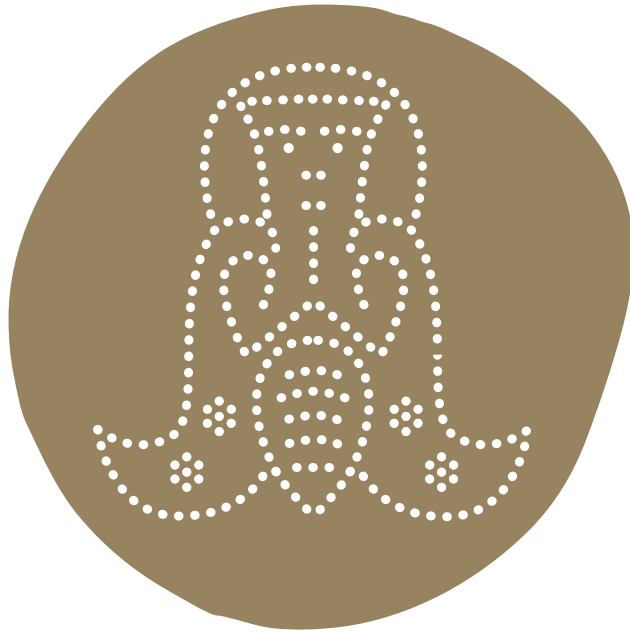
Δρ Αρχαιολόγος
Mimika Giannopoulou, Dr Archaeologist

Το Συνέδριο με τίτλο «Η Ελεύθερνα, η Κρήτη και ο Έξω Κόσμος» διοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Κρήτης και το Κέντρο Έρευνας και Μελέτης του Μουσείου αρχαίας Ελεύθερνας, με την υποστήριξη του Ιδρύματος Νίκος Δασκαλαντωνάκης

The Conference entitled "Eleutherna, Crete and the Outside World" was organized by the University of Crete and the Research and Study Center of the Museum of ancient Eleutherna, with the support of Nikos Daskalantonakis Foundation

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
1977-78 {40} 2017-18
χρόνια

MaE
Ο ΟΜΗΡΟΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
HOMER IN CRETE

KENTPO MEΛETHΣ
STUDY CENTRE

